

OŠ Matije Čopa Kranj,
Ulica Tuga Vidmarja 1, 4000 Kranj

VZGOJNI NAČRT

OŠ Matije Čopa Kranj

Kranj, 2024

1 UVOD

1.1 VZGOJNI NAČRT

Vzgojni načrt določa načine uresničevanja ciljev osnovnošolskega izobraževanja ob upoštevanju potreb in interesov učencev in posebnosti širšega okolja. Vsebuje poglobljene vrednote, ki jih bomo na šoli še posebej razvijali z vzgojnimi dejavnostmi in s pravili skupnega življenja v šoli, odgovornostjo učencev, strokovnih delavcev, drugih zaposlenih in staršev ter z načini vzgojnega ukrepanja šole.

1.2 NAMEN

Vzgojni načrt je namenjen učencem, staršem, strokovnim delavcem, vodstvu in vsem drugim delavcem šole. Z enotnim vzgojnim delovanjem nudi šola učencem varen prostor za osebnostni razvoj, spodbuja njihove sposobnosti, interese in pozitivno samopodobo. Staršem je opora pri vzgoji otrok za življenje v skupnosti; zaposlenim pa zagotavlja delovne pogoje, v katerih lahko zasledujejo svoje karijerne cilje in strokovno opravljanje svojega dela. Z vzgojnim načrtom šola načrtuje uresničevanje sprejetih vrednot.

1.3 ZAKONSKE OSNOVE

Osnovna izhodišča in vsebinski poudarki, ki jih vsebujejo zakonske določbe s področja urejanja vzgojnega načrta in jih vključuje tudi Vzgojni načrt naše šole, so navedeni v:

- 2. členu Zakona o organizaciji in financiranju v vzgoji in izobraževanju (cilji vzgoje in izobraževanja);
- 2. členu Zakona o osnovni šoli (cilji osnovnošolskega izobraževanja);
- 60.-d členu Zakona o osnovni šoli (Vzgojni načrt);
- Konvenciji o otrokovih pravicah.

2 VIZIJA ŠOLE

Naša šola je prostor znanja, strpnega in spoštljivega dialoga med učitelji, učenci in starši, kjer ima vsak svojo vlogo in odgovornost.

3 TEMELJNE VREDNOTE

Vrednote so življenjski cilji, smernice, ideje in etična vodila, ki posamezniku nudijo oporo v vsakdanjem življenju, odločitvah in življenju v skupnosti. Za družbo so bistvenega pomena, saj usmerjajo ravnanje posameznikov. Šola se zaveda, da se vrednote in načela učencev in staršev lahko razlikujejo od šolskih. V dobro učenca je, če se šola in starši kljub razlikam poenotijo glede vzgojnega delovanja in doslednosti izvajanja.

Na šoli si prizadevamo razvijati vrednote, ki izhajajo iz naše vizije:

3.1 Spoštovanje in strpnost

Zaposleni izkazujejo spoštljiv in strpen odnos do sodelavcev, učencev in staršev.

Učenci razvijajo pozitivno samopodobo, dolžni so biti strpni in spoštovati vse delavce šole, vrstnike in upoštevati šolska pravila.

Starši spoštujejo učiteljevo strokovnost, so v odnosu spoštljivi in konflikte rešujejo strpno.

3.2 Odgovornosti

Zaposleni s svojim ravnanjem in odločitvami izkazujejo strokovnost, ustvarjalnost, pravičnost, doslednost in spoštljivost.

Učenci izpolnjujejo svoje dolžnosti in so odgovorni za obveznosti in ravnanja, povezana s šolskim delom in življenjem na šoli.

Starši sodelujejo s strokovnimi delavci šole, izpolnjujejo starševske obveznosti, spremljajo in vzpodbujajo otroka ter mu s tem omogočajo optimalen osebni razvoj.

3.3 Znanje in vseživljenjsko učenje

Zaposleni zagotovijo pogoje za učenje, usmerjajo sebe in učence k iskanju informacij, novih znanj in veščin ter se strokovno izobražujejo.

Učenci redno opravljajo svoje dolžnosti, se držijo dogovorov z učitelji in starši, svoje delovne in učne navade razvijajo z aktivnim sodelovanjem pri pouku, sprotnim učenjem in pisanjem domačih nalog.

Starši spodbujajo svoje otroke k učenju, ustvarjalnosti, redno spremljajo otrokov napredek in opravljanje domačih obveznosti.

3.4 Ustvarjalnost

Učitelji in starši z vzpodbudami in zgledom učence spodbujajo k ustvarjalnemu reševanju nalog, izražanju idej in s tem razvijanju svojih sposobnosti.

3.5 Sodelovanje

Uspešno uresničevanje namena vzgojnega načrta je možno samo ob skupnem sodelovanju vseh udeleženi. To predvideva primerno odzivnost, medsebojno poslušanje, sposobnost prilagajanja, odprtost za sprejemanje ter upoštevanje drugačnosti in usmerjenost v iskanje rešitev.

3.6 Duševno zdravje

Zaposleni, učenci in starši izkazujejo skrb za dobro počutje ljudi okoli sebe in sebe kot posameznika in tako omogočajo pogoje, v katerih lahko vsi v celoti uresničujemo svoje sposobnosti, primerno obvladujemo frustracije, konfliktna situacija in produktivno opravljamo svoje naloge.

4 NAČELA VZGOJNEGA DELOVANJA

Vzgojna načela so ključno vodilo strokovnim delavcem pri odločanju o vzgojnem ravnanju v posameznih primerih, izbiranju vzgojnih ciljev in dejavnosti ter ukrepanju v primeru neželenega vedenja učencev.

Staršem olajšajo razumevanje vzgojnega delovanja učiteljev kot koristno ravnanje v procesu vzgoje otroka v odgovornega, razmišljujočega, ustvarjalnega in kritičnega odraslega.

Učencem dosledna uporaba dogovorjenih vzgojnih načel omogoča predvidljivost ter s tem občutek varnosti in postavlja okvirje sprejemljivega vedenja.

Vzgojna načela naše šole so:

- **načelo oblikovanja okolja za optimalno življenje in delo v šoli tako v fizičnem, psihološkem, socialnem in duhovnem smislu;**
- **načelo osebnega zgleda:** ker imajo dejanja večjo težo od besed, so zelo pomembni zgledi, ki jih učencem s svojim delovanjem dajejo vsi v šoli in starši doma;
- **načelo razvijanja pozitivnega odnosa do ljudi in okolja, vzpostavljanja zaupanja in zagotavljanja varnosti:** v pogovorih in ravnanju iščemo pozitivne lastnosti učencev, sodelavcev in staršev ter se medsebojno podpiramo v delovanju za dobro posameznikov, oddelčnih skupnosti in šole; pomembno je, da vsi soustvarjamo okolje, v katerem se počutimo varne, si lahko zaupamo in računamo na pomoč ter podporo;
- **načelo proaktivnega oz. preventivnega delovanja in načrtovanje preventivne discipline:** načrtno gradimo pozitivno, prijetno in sproščeno oddelčno/skupinsko/šolsko klimo, ki temelji na sprejemajočih medsebojnih odnosih med vsemi udeleženci vzgojno–izobraževalnega procesa. Z vzpostavljanjem prijetne, sproščene in spodbudne klime, premišljenim izborom izobraževalnih dejavnosti in vsebin ter vodenjem/izvajanjem pouka, skušamo vplivati na vedenje, preden se pojavi v neželeni obliki;
- **načelo strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnega delovanja in doslednosti:** zaposleni s svojim ravnanjem in zgledom dosledno udeležajo skupne dogovorjene vrednote in vzgojna načela; šola spoštuje vrednote in načela staršev in učencev; starši podpirajo vzgojno delovanje šole; vsak posameznik se zrelosti primerno zaveda in prevzema odgovornost za svoja ravnanja in odločitve. Pravice in svoboda posameznika so pomemben del načela, ob tem pa moramo dosledno izpolnjevati svoje dolžnosti in upoštevati dogovorjena pravila;
- **načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev:** učenci imajo v oddelčnih skupnosti in preko svojih predstavnikov v šolski skupnosti možnost aktivnega sodelovanja pri odločitvah o življenju na šoli in preprečevanju disciplinskih problemov;
- **načelo nenasilne komunikacije:** v pogovorih z učenci, starši in sodelavci smo pozorni na potrebe in občutke sogovornika ter jasno in spoštljivo izražamo svoje; izogibamo se

sodbam, moraliziranju, vrednotenju in etiketiranju; učitelji, učenci in starši težave rešujemo s pogovorom; poslušamo in upoštevamo argumente vseh vpletenih; s svojimi besedami in ravnanji pomagamo oblikovati rešitve, ki so sprejemljive za vse;

- **načelo vključevanja staršev:** starši nosijo pomemben delež odgovornosti za otrokov razvoj in napredek.

5 VZGOJNE DEJAVNOSTI

5.1 PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE VZGOJNE DEJAVNOSTI (na ravni šole, razreda, oddelka, posameznika)

Osnovni cilj pri oblikovanju in izvajanju vzgojnih dejavnosti je vplivati na šolsko okolje, da se učenci v njem počutijo varne in sprejete.

Na ravni šole:

- organiziranje aktivnega preživljanja časa učencev pred in po pouku ali med odmori (interesne dejavnosti, prostovoljno delo, tekmovanja, športne dejavnosti, kvizi, razstave, izdelovanje plakatov, rekreativni odmor, mirna učilnica, igralnica ...);
- izvajanje razvojnih in drugih projektov šole in vključevanje v širše, tudi mednarodne projekte kot odlične priložnosti za poglobljeno vzgojno delo na mnogih področjih (po LDN);
- izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost (npr. projekti Sodelovanje z okoljem, Shema šolskega sadja, Zdrava šola, Varno in vzpodbudno učno okolje);
- načrtno, sistematično in redno vključevanje staršev v življenje in delo šole, izvajanje tematskih srečanj s starši ali oddelčnih sestankov staršev in učiteljev (po LDN);
- povečanje nadzora na določenih krajih in v določenem času glede na okoliščine, kjer se pojavljajo težave (odmori, čas pred/po pouku, zunanje površine šole – natančneje v Pravilih šolskega reda);
- odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov, obveščanje staršev, hitro in načrtno reševanje;
- seznanjanje z družbenimi dogajanjem tako v državi kot v svetu.

Na ravni oddelka:

- priprava zanimivega, aktivnega, učno bogatega in primerno zahtevnega pouka;
- aktivno vključevanje učencev v načrtovanje, izvajanje, vrednotenje učenja in dela v skladu z njihovimi zmožnostmi;
- sistematično načrtovanje in izvajanje razrednih ur (razredniki in sorazredniki v sodelovanju s šolsko svetovalno službo načrtujejo programe RU, evalvirajo in načrtujejo izboljšave);
- oblikovanje oddelčnih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja in načinih ravnanja ter sodelovanje pri oblikovanju pravil šolskega reda (oddelčna pravila, oddelčna, razredna vrednota, vzgojna dejavnost);
- poudarjanje zglednega vedenja učencev;
- obravnavanje različnih življenjskih problemov vrstnikov in odraslih in usposabljanje za uspešno reševanje problemov.

Na ravni posameznika:

Vsak učenec ima možnost individualnega pogovora s posameznim učiteljem, razrednikom ali svetovalno službo.

Posebno pozornost namenjamo **dosledni obravnavi različnih oblik izstopajočega vedenja pri posameznikih in skupinah**. Razvijamo prepoznavanje nesprejemljivih oblik vedenja, ozaveščanje tega (vzpostavljanje kritične distance) in učence usmerjamo v iskanje primernejših oblik vedenja, ki so v skladu z dogovorjenimi vrednotami. Spodbujamo, krepimo in izpostavljamo pozitivne vzore med učenci.

Učencem z učnimi težavami so na voljo različne oblike učne pomoči (pomoč učitelja, razrednika, svetovalne službe, vrstniška pomoč, pomoč prostovoljcev, vsebine iz razširjenega programa).

Šola si prizadeva **nadarjenim in radovednim učencem** v sklopu pouka ter šolskih in obšolskih dejavnostih zagotoviti optimalne pogoje za razvoj njihovih sposobnosti.

Učencem tujcem je nudena ustrezna podpora pri vključevanju v šolski vsakdan, učenju jezika in doseganju standardov znanja.

5.2 SVETOVANJE, USMERJANJE IN SPORAZUMNO REŠEVANJE MEDSEBOJNIH PROBLEMOV

Cilji svetovanja so, da se učenec nauči:

- razvijati samostojnost,
- razvijati realno in pozitivno samopodobo,
- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojudati o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih,
- empatičnega vživljanja v druge,
- sprejemanja različnosti,
- opazovati lastna občutja, razmišljanja in vedenja,
- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih so prisotni stres, strah, tesnoba, jeza, žalost, občutki sramu ali krivde, konflikti, apatičnost, frustracije, doživljanje neuspehov, depresija.

Svetovanje se lahko izvaja v okviru ur oddelčnih skupnosti, pogovorov z učenci v času govorilnih ur za starše in učence, ob sprotne reševanju problemov in drugih priložnostih.

6 VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPANJE

V primeru kršitev s strani učenca, šola deluje na podlagi Pravil šolskega reda.

6.1 POSTOPNOST VZGOJNEGA UKREPANJA

Ob zaznani kršitvi Pravil šolskega reda strokovni delavec ukrepa sorazmerno s težo kršitve. V primeru težjih in najtežjih kršitev, lahko posamezne korake preskoči, pravilom pa sledi opisanim korakom.

1. Pogovor učitelja z učencem

- Učitelj učencu razloži kršitev.
- Učenec lahko poda svoje mnenje o učiteljevi ugotovitvi.
- Učitelj zapiše zaznamek o svojem pogovoru z učencem.

2. Pogovor razrednika z učencem

- V primeru ponovne kršitve učitelj ali drugi delavec šole obvesti razrednika, ki ustno opozori učenca, da je kršitev v nasprotju s pravili šolskega reda in ga seznani z ukrepi v primeru ponovne kršitve. Učenec lahko poda svojo izjavo glede kršitve.
- Razrednik zapiše zaznamek o svojem pogovoru z učencem.

3. Pogovor razrednika ali učitelja z učencem in starši

- Ob ponavljanju kršitev in/ali nesodelovanju učenca, razrednik ali učitelj na pogovor z učencem povabi tudi starše. Učenec lahko poda svojo izjavo glede kršitve.
- Razrednik oz. učitelj zapiše zaznamek o svojem pogovoru z učencem in starši.

4. Pogovor šolske svetovalne službe, razrednika, vodstva šole in učenca s starši

- Razrednik uskladi termin pogovora z vsemi sodelujočimi.
- Z namenom razjasnitve problematike tekom pogovora vsi prisotni podajo izjave glede obravnavane kršitve.
- Pogovor razrednik zapiše v zapisnik. Podpišejo ga vsi udeleženi.

6.2 VZGOJNI UKREPI

Vzgojni ukrepi so posledica kršitev šolskega reda in šolskih pravil. Uporabljajo se, kadar učenci niso pripravljeni sodelovati pri reševanju težav in so bile predhodno že izvedene druge dejavnosti. Izrek ukrepa je strokovna odločitev in zavezuje učenca, starše in učitelje. Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in z vodenjem učenca k spremembi neustreznega vedenja.

VRSTE VZGOJNIH UKREPOV

- Učitelj ali druga odrasla oseba, zaposlena na šoli, **ustno opozori** učenca in mu pojasni, zakaj neko vedenje ni sprejemljivo.
- Učenec ponovno predela pravila šolskega reda, poišče knjigo o bontonu, gradivo **predstavi** (sošolcem, staršem, učiteljem).
- Učenec opiše svojo kršitev in predstavi situacijo na razredni uri.
- Osebo **opravičilo** učenca.
- Pri delu v kotičkih oz. pri skupinskem delu lahko učitelj po presoji motečemu učencu določi **individualno** delo.

- Po končani uri/končanem pouku kršitelj pomaga dežurnim učencem pri **opravljanju dolžnosti dežurnih učencev**.
- **Zadržanje učenca** na pogovoru po pouku v zvezi z reševanjem določenih težav (z vednostjo staršev).
- **Zamrznitev nekaterih pravic in ugodnosti**, ki jih šola nudi učencem s pridobljenimi statusi (npr. status športnika oz. umetnika).
- **Povečan nadzor** nad učencem v šoli, ko ni prisoten pri pouku.
- **Začasni odvzem elektronske ali druge naprave**, s katero učenec moti pouk ali ogroža varnost oz. začasen odvzem **nedovoljenih sredstev**. Vse začasno odvzete stvari izročimo staršem osebno.
- **Prepoved vstopanja ali uporabe** določenih šolskih prostorov.
- Plačilo in povrnitev škode.
- **Pogostejši prihodi staršev v šolo** in razgovor z učencem in strokovnim delavcem o dogajanju in vedenju v šoli.
- **Dodatno spremstvo, nadomestno vzgojno-izobraževalno delo v šoli ali obvestilo staršem, da učenca pridejo iskat na dejavnost, ki se izvaja izven prostorov šole** – ukrep se izvede v primeru, ko učenec pogosto ogroža varnost, ne upošteva navodil in zato šola ne more prevzeti odgovornosti za varno in kakovostno izvedbo pedagoškega procesa zunaj prostorov šole npr. na dnevih dejavnosti, taborih, v šoli v naravi ...
- **Odstranitev učenca iz oddelka ali skupine** se izvede v primeru, da učenec s svojim vedenjem onemogoča kakovosten potek pouka. Učenec v času odstranitve opravlja delo pod nadzorom strokovnega delavca. V primeru odstranitve učenca od pouka učitelj še isti dan opravi pogovor z učencem. Skupaj analizirata nastali položaj in se dogovorita o nadaljnjem sodelovanju.
- **Neopravičena ura** za neopravičeno izostajanje od pouka in neudeležbo na dejavnostih. Učenec mora vsebino učne snovi predelati sam, učitelj pa pri naslednji učni uri lahko to preveri.
- **Dodatna delovna obveznost v korist razredne ali šolske skupnosti** (npr. dežurstvo v jedilnici, pomoč v knjižnici, pomoč pri urejanju zunanjih in notranjih šolskih površin, pomoč v razširjenem programu, dodatno dežurstvo). O času izvajanja dela in trajanju ukrepa presodi učitelj, ki o ukrepu obvesti tudi starše.
- **Učenec pripravi pisni predlog izboljšanja stanja**: učenec zapiše razmišljanje o svojem vedenju – kaj je storil napačno, kakšno ravnanje bi bilo ustreznejše in kako bo storjeno napako popravil.
- Vključitev učenca v **ciljno usmerjene dejavnosti**. Redni in vnaprej določeni pogovori s strokovnim delavcem, ki spremlja učenčevo ravnanje in se odziva na probleme posameznika in oddelčne skupnosti in mu pri tem pomaga s svetovanjem. O ukrepu se obvesti starše.
- Razrednik ali učitelj o vedenju učenca pisno **obvesti starše** in jih povabi k ukrepanju oziroma na pogovor o vzgojni problematiki učenca.
- V primeru kaznivega dejanja se obvesti starše in naredi **prijava** na policijo.
- **Vzgojni opomin**, ki se izreka v skladu s 60. f. členom Zakona o osnovni šoli.
- **Drugi vzgojni ukrepi**.

V primeru pojava nepredvidenih kršitev pravil šola oblikuje in izvaja tudi druge vzgojne ukrepe, za katere se dogovori učiteljski zbor ali se zanje odloči vodstvo šole. O novih vzgojnih ukrepih se obvesti tudi starše.

Vzgojni ukrep se oblikuje kot:

- ustno opozorilo učitelja;
- sklep posameznega organa šole (razrednika, učiteljskega zbora, ravnatelja);
- dogovor šole in staršev o določenem skupnem ravnanju ipd.

Vzgojni ukrepi se dokumentirajo kot:

- vpis v predlagane izboljšave vedenja v eAsistentu (komentar pri posamezni uri);
- vpis razrednika v evidenco vzgojnega ukrepanja v eAsistentu;
- zapiski učitelja, razrednika ali svetovalne službe;
- zapisniški sklepi sestanka učiteljskega zbora.

6.3 POSTOPKI VZGOJNEGA UKREPANJA

ZAMUJANJE POUKA

- Učenec, ki je zamudil, potrka na vrata učilnice, vstopi, pozdravi in se učitelju opraviči za zamudo ter svojo zamudo pojasni.
- Učenec pri odhodu na svoj prostor ne sme dodatno vznemirjati sošolcev. Če v zvezi z delom potrebuje dodatna pojasnila, zanje prosi učitelja.
- Učitelj zamudo zabeleži v dnevniku eAsistenta, razrednik pa odloča o opravičenosti, kar vpiše tudi v dnevnik dela oddelka.

ODVZEM ELEKTRONSKE NAPRAVE

- Učitelj učencu, ki v šolskih prostorih brez dovoljenja učitelja uporablja elektronsko napravo (npr. mobilni telefon), razloži kršitev.
- Učenec lahko poda svoje mnenje o učiteljevi ugotovitvi.
- Če učitelj presodi, da je učenec elektronsko napravo uporabljal neupravičeno, zahteva, da jo učenec izklopi in mu jo izroči.
- Učitelj zapiše zaznamek o okoliščinah in razlogih za odvzem elektronske naprave, obvesti razrednika, vodstvo šole in starše.
- Glede na dogovor se telefon shrani pri vodstvu šole, kjer ga v času po pouku prevzamejo starši učenca.

PREGLED OB SUMU PRINAŠANJA NEDOVOLJENIH STVARI IN SUBSTANC

V primeru suma na prinašanje nedovoljenih oz. zdravju škodljivih stvari/substanc (alkohol, tobačni izdelki, energijske pijače, elektronski cigareti (vejpi/puffi), vodne pipe, fuge (snus), nikotinske vrečke idr.) v šolo, učenec pokaže vsebino svoje torbe, žepov, šolske omarice ... in jo tudi izprazni.

Izvedba postopka pregleda

Postopek izvede ravnatelj ali oseba, ki jo ravnatelj pooblasti (svetovalni delavec ali pomočnik ravnatelja).

Poleg učenca in ravnatelja oz. pooblaščenih oseb pri pregledu sodeluje vsaj še ena polnoletna oseba, zaposlena na šoli. To je lahko zaupnik, ki ga izbere učenec, ali oseba, ki jo določi ravnatelj.

Postopek se izvede v prostoru, ki omogoča zagotavljanje dostojanstva učenca, na primer v pisarni ravnatelja ali šolske svetovalne službe.

O pregledu se napiše zapisnik. V nadaljevanju se opredelijo morebitni nadaljnji vzgojni in drugi ukrepi (npr. obveščanje lokalno pristojnega centra za socialno delo, policije.).

ODSTRANITEV OD POUKA

- Učitelj učenca, ki kljub večkratnim opozorilom in drugim ukrepom (npr. sprememba sedežnega reda, pogovor z učencem po uri z zabeležko v eAsistentu) z neprimernim vedenjem onemogoča delo njemu in ostalim učencem, izloči iz razreda.
- Če je smiselno in izvedljivo, učenec pouk nadaljuje v drugem oddelku (npr. na razredni stopnji), če ne pa pod nadzorom učitelja, ki je takrat na voljo.
- Ukrep se zabeleži kot alternativni vzgojni ukrep (eAsistent). Starše se obvesti.
- V primeru, da se asistenca pri istem učencu ponovi trikrat, se zanj organizira individualni pouk za en dan. V tem času učenec pod nadzorom samostojno opravlja delo, ki ga zanj pripravijo učitelji različnih predmetov. Vse odmore ima ločeno od ostalih učencev.
- V primeru, da učenec v času individualnega pouka dela ne opravi, se mu individualni pouk ustrezno podaljša.
- Učenca se lahko odstrani iz dejavnosti kot so pouk, razširjeni program, dnevi dejavnosti, šola v naravi, ekskurzije in drugo.

UKINITEV NEKATERIH PRAVIC

Če se učenec ne obnaša v skladu s hišnim redom in pravili šolskega reda, se mu lahko ukine ena ali več spodaj naštetih pravic, ki jih učenec pridobi s pridobljenim statusom in ugodnostmi, ki jih šola nudi učencem.

Ukinitev, zamrznitev ali začasna prepoved se nanaša na področje, kjer je učenec kršil pravila:

- prilagoditve, vezane na perspektivnega športnika ali perspektivnega umetnika,
- razširjeni program,
- odmori (učenec le-te preživlja pri določenem učitelju),
- udeležba na šolskem plesu, na nastopih,
- nastopanje za šolsko ekipo,
- obiskovanje interesne dejavnosti,
- izpis iz dejavnosti razširjenega programa,
- uporaba igrač in igral,
- obedovanje v jedilnici.

IZREK VZGOJNEGA OPOMINA

Učencu se lahko izreče vzgojni opomin, kadar krši dolžnosti in odgovornosti določene z zakonom, drugimi predpisi in akti šole in ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.

Vzgojni opomin šola izreče za kršitve, ki so bile storjene v času pouka, dni dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti ter drugih dejavnosti, ki so

opredeljene v letnem delovnem načrtu, hišnem redu, pravilih šolskega reda in drugih aktih šole.

Vzgojni opomin se izreka v skladu s 60. f. členom Zakona o osnovni šoli in sicer po sledečem postopku:

1. Strokovni delavec, ki je zaznal kršitev, razredniku poda pisno obrazložen predlog za izrek vzgojnega opomina.
2. Razrednik preveri, ali je učenec kršil dolžnosti in odgovornosti določene z zakonom, drugimi predpisi in akti šole ter katere vzgojne dejavnosti in vzgojne ukrepe je za učenca šola predhodno že izvedla.
3. Razrednik opravi pogovor z učencem in njegovimi starši oziroma strokovnim delavcem šole, ki zastopa interese učenca, če se starši ne udeležijo pogovora. Pri pogovoru je prisoten tudi predlagatelj vzgojnega opomina.
4. Po pogovoru razrednik pripravi pisni obrazložen predlog za izrek vzgojnega opomina in ga posreduje učiteljskemu zboru. Če razrednik oceni, da ni razlogov za izrek vzgojnega opomina, o tem seznani učiteljski zbor.
5. Učiteljski zbor glasuje glede izreka vzgojnega opomina.
6. Razrednik starše obvesti o izreku vzgojnega opomina.
 - Razrednik pripravi pisno obvestilo staršem, v katerem navede učenčevo kršitev.
 - Razrednik dva izvoda pisnega obvestila o vzgojnem ukrepu izroči učencu, ki mora en podpisan izvod vrniti v roku treh delovnih dni.
 - Če razrednik v roku treh delovnih dni ne prejme podpisane vsebine ali dvomi, da so jo resnično podpisali starši kršitelja, še enkrat obvesti starše s priporočeno pošto.
7. Razrednik in sorazrednik v sodelovanju s predlagateljem vzgojnega opomina najkasneje v desetih delovnih dneh po izreku vzgojnega opomina, pripravijo individualiziran vzgojni načrt. Pri pripravi načrta lahko sodelujejo tudi starši in po potrebi šolska svetovalna služba ter drugi strokovni delavci šole. V vzgojnem načrtu se določi rok izvedbe in evalvacije uresničevanja zadanih ciljev.
8. Razrednik, sorazrednik in predlagatelj spremljajo izvajanje individualiziranega vzgojnega načrta.
9. Razrednik s sorazrednikom in predlagateljem vzgojnega opomina po predvidenem času z učencem in starši opravi evalvacijo individualiziranega vzgojnega načrta.

Razrednik o vseh pogovorih z učencem in starši vodi zapisnike. Prav tako se vodi zapisnik glasovanja o izreku vzgojnega opomina.

V primeru, da izrek vzgojnega opomina predlaga razrednik, se postopek začne s pogovorom z učencem in starši ter predstavitvijo kršitev (od točke 3 naprej). O pogovoru vodi zapisnik.

6.4 IZBIRA VZGOJNEGA UKREPA

Vzgojni ukrep izvede učitelj, ki je zaznal kršitev. Po potrebi vključi razrednika, sorazrednika, svetovalno službo ali/in učiteljski zbor.

Pri izbiri vzgojnega ukrepa v posameznih primerih razredni in učiteljski zbor upoštevata:

- vrsto in ponavljanje kršitev;
- predvidene pedagoške posledice ukrepanja;

- zmožnost učenčeve presoje posledice svojih dejanj, pri čemer upošteva njegove razvojne in ostale specifične značilnosti učenca;
- motive za dejanje in
- okolje, v katerem učenec živi.

Nestrinjanje staršev ne zadrži izvajanja vzgojnega ukrepa.

O hujših kršitvah razrednik obvesti šolsko svetovalno službo in/ali vodstvo šole.

O hujših kršitvah se vedno zapiše zapisnik, ki vključujejo opis kršitve in okoliščine ter ga podpišejo vsi vpleteni, ob seznaitvi s kršitvijo pa tudi starši.

Pri izredno težkih kršitvah šola obvesti tudi pristojne službe (center za socialno delo, policijo itd.) Pristojne službe obvesti tudi, če se starši ne odzivajo na vabila na pogovor in ne sodelujejo pri reševanju vzgojnih težav posameznega učenca.

7 POHVALE, PRIZNANJA IN NAGRADE

Pohvalo, priznanje ali nagrado lahko za posebne dosežke prejmejo posamezni učenci, skupine učencev ali oddelčna skupnost učencev.

Predlagatelji pohval, priznanj in nagrad so razredniki, drugi strokovni delavci, mentorji dejavnosti, ravnatelj, oddelčna skupnost in skupnost učencev šole.

Pohvale so pisne in ustne.

Priznanja podeljujejo učitelji mentorji in ravnatelj šole, in sicer za delo in dosežek, ki je pomemben za celotno šolo in prispeva k ugledu šole.

Nagrade podeljuje ravnatelj šole. To so lahko knjige, pripomočki, ki jih učenci uporabljajo pri pouku in drugih dejavnostih, nagradni izlet ipd.

8 SODELOVANJE S STARŠI

Ker imajo starši primarno pravico in dolžnost do vzgoje otrok, je njihovo sodelovanje s šolo izrednega pomena. Delavci šole, učenci in starši oziroma skrbniki s tem namenom razvijamo vzajemno-sodelovalni odnos, ki temelji na medsebojnem spoštovanju, odgovornosti, zaupanju in kulturi nenasilja.

Vsaka neprimerna komunikacija je nedopustna in nesprejemljiva.

Izhajamo iz:

- ničelne tolerance do nasilja;
- varnosti in spoštovanja dostojanstva učencev, zaposlenih in staršev;
- spoštljive in strpne komunikacije med strokovnimi delavci, učenci in starši;
- sprotnega in konstruktivnega reševanja odprtih vprašanj, konfliktov in problemov;
- postopnosti v reševanju problemov.

8.1 OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI

Starši s šolo sodelujejo na roditeljskih sestankih, govorilnih urah, svetu staršev, svetu šole, preko šolskega sklada, na predavanjih, šolskih prireditvah, zbiralnih akcijah in drugih dejavnostih, ki jih organizira šola. Redno prejemajo uradna obvestila o učnem uspehu in napredovanju otrok ter dobijo ustrezna pojasnila o učnem in vzgojnem uspehu ter razvoju otrok v individualnih pogovorih z učitelji in svetovalno službo. Pri vzgojnih dilemah staršev, šola deluje svetovalno, po potrebi pa starše usmeri v ustrezne zunanje institucije.

Starše obveščamo o dogodkih glede njihovega otroka ustno ali pisno.

V primeru težav učenca pri določenem predmetu oz. učitelju **starši upoštevajo načelo postopnosti**:

1. reševanje težav z učiteljem (pogovor, dogovor);
2. sodelovanje razrednika pri obravnavi težave (če se težava ponavlja oz. stopnjuje);

3. sodelovanje svetovalne službe (če se težava ponavlja oz. stopnjuje kljub sodelovanju razrednika);
4. sodelovanje vodstva šole (če se težava ponavlja oz. stopnjuje, kljub vključitvi razrednika in svetovalne službe).

8.2 ODGOVORNOSTI STARŠEV

- Skrbijo za zdrav razvoj svojega otroka, ga izobražujejo, vzgajajo, materialno vzdržujejo in skrbijo za njegovo varnost.
- Otroku po svojih najboljših močeh zagotavljajo pogoje za nemoteno učenje in poskrbijo, da otrok izpolnjuje šolske obveznosti (obiskovanje pouka, pripravljenost na pouk, domače naloge, prinašanje šolskih potrebščin ipd.).
- Redno sodelujejo s šolo, se zanimajo za otroka in spremljajo njegov napredek tako, da prihajajo na govorilne ure in se udeležujejo roditeljskih sestankov.
- Odzivajo se na vabila strokovnih delavcev, kadar ti presodijo, da je potreben izredni pogovor o otrokovem vedenju ali težavah v šoli. Če se na vabilo ne odzovejo, šola poišče pomoč pri drugih institucijah psihosocialne pomoči (npr. center za socialno delo, svetovalni center).
- Razrednika sproti obveščajo o razlogih za otrokove izostanke od pouka in drugih šolskih dejavnostih, obveznosti ter odsotnost upravičijo v skladu z zakonskimi določili.
- Starši učenca, ki ima težave pri spoštovanju dogovorov in pravil šolskega reda, se doma z otrokom pogovorijo in skupaj s šolo iščejo rešitve.
- S svojim ravnanjem izražajo spoštljiv odnos do učiteljev in drugih delavcev šole.
- Podpirajo učitelje in druge delavce šole v njihovih vzgojnih prizadevanjih ter sodelujejo pri oblikovanju vzgojnega načrta.

9 URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE VZGOJNEGA NAČRTA

Svet šole sprejme Vzgojni načrt in spremlja njegovo izvajanje (poročilo šole o samoevalvaciji).

Svet staršev spremlja izvajanje Vzgojnega načrta.

Učiteljski zbor opravlja vzgojno-izobraževalni proces, oblikuje analize in smernice za nadaljnje delo.

Strokovni delavci pri vseh oblikah dela z učenci uresničujejo vzgojni načrt.

Razredniki in sorazredniki so odgovorni za vzgojno in drugo delo v svojem oddelku.

Starši sodelujejo pri pripravi in oblikovanju Vzgojnega načrta in soustvarjanju šolske klime.

Ravnatelj uresničuje, spremlja, zagotavlja in ugotavlja kakovost Vzgojnega načrta in s tem vzgojnega delovanja šole.

OŠ Matije Čopa Kranj,
Ulica Tuga Vidmarja 1, 4000 Kranj

PRAVILA ŠOLSKEGA REDA OŠ Matije Čopa Kranj

Kranj, 2024

1. člen

(namen pravil)

Ta pravila natančneje opredeljujejo dolžnosti in odgovornosti učencev, načine zagotavljanja varnosti, pravila obnašanja in ravnanja, kršitve, postopke in ukrepe v primeru kršitev pravil, organiziranost učencev, opravičevanje odsotnosti ter sodelovanje in zagotavljanje zdravstvenega varstva učencev.

2. člen

(opredelitev pojmov)

- a. Učenec je spolno nevtralen izraz za udeleženca ali udeleženko v učno-vzgojnem procesu, ki obiskuje pouk v OŠ Matije Čopa Kranj in ni delavec šole.
- b. Mlajši učenec je učenec, ki še ni dopolnil 14 let.
- c. Starejši učenec je učenec, ki je že dopolnil 14 let.
- d. Kršitev je vsako ravnanje in dejanje učenca, ki je v nasprotju z veljavno zakonodajo, s temi pravili ali z ostalimi akti šole. Kršitve razčlenjujemo s temi pravili na lažje, težje in najtežje.
- e. Vzgojni postopek je proces, ki se začne z opredelitvijo kršitve in konča z vzgojnim ukrepom, ki je v skladu z Vzgojnim načrtom šole.
- f. Vzgojni ukrep je končni rezultat postopka, ki na zakonit in predvidljiv način določa odziv šole na ugotovljeno kršitev.

3. člen

(dolžnosti in odgovornosti učenca)

Dolžnosti učenca so, da:

- a. redno in pravočasno obiskuje pouk in izbirne predmete ter ostale načrtovane dejavnosti;
- b. aktivno sodeluje pri pouku in drugih šolskih obveznostih;
- c. spoštuje pravice drugih učencev in delavcev šole;
- d. ravna v skladu s pravili šolskega in hišnega reda;
- e. v šoli in izven nje skrbi za lastno zdravje in varnost;
- f. spoštljivo ravna s šolsko lastnino;
- g. skrbno prinaša šolske potrebščine;
- h. izpolnjuje svoje učne in druge obveznosti;
- i. sodeluje pri urejanju šolske okolice in prepoznavnosti šole.

Učenec je odgovoren za dosledno izpolnjevanje svojih dolžnosti in za kršitve zakonskih in šolskih predpisov, vključno s temi pravili. Mlajši učenec ni kazensko odgovoren za najtežje kršitve. Starejši učenec je kazensko odgovoren za najtežje kršitve. Učenec je odškodninsko odgovoren po splošnih pravilih civilnega prava (obligacijskega zakonika).

4. člen

(načini zagotavljanja varnosti)

Nadzor na šolskem območju je organiziran z dežurstvom učiteljev, informatorja, videonadzora ter z dejavnostjo varnostne službe. Učenci so dolžni upoštevati navodila nadzornih oseb.

Učencem zagotavljamo varnost:

- a. z doslednim izvajanjem predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu;
- b. z izvajanjem osnovnega preventivnega zdravstvenega programa;
- c. z izvajanjem prometno-varnostnega programa, ki obsega:
 - izvajanje učnega programa prometne vzgoje pri rednem pouku,
 - redno osveščanje učencev o doslednem upoštevanju prometnih predpisov pri vključevanju v promet kot pešci, kolesarji ali kot vozači, s poudarkom na odgovornem vedenju,
 - obveščanje staršev o njihovi vlogi in odgovornosti pri vzgoji otrok za varno vključevanje v promet,
 - urejanje prometa s prometno signalizacijo na vseh dohodih v šolo in omejitvijo dostopa vozil do šolske stavbe,
 - drugo;
- d. z doslednim zaklepanjem garderobe na razredni in predmetni stopnji;
- e. z dežurstvom učiteljev na z razporedom določenih mestih v času pred poukom, med odmori in po pouku;
- f. z oblikovanjem oddelkov in skupin učencev v skladu z veljavnimi normativi in standardi in z zagotavljanjem ustreznega števila spremljevalcev pri različnih dejavnostih, v skladu z veljavnimi normativi, standardi in navodili za izvajane učnih načrtov;
- g. z varovanjem šolskih objektov z alarmnim sistemom, povezanim z varnostno službo ter njihovimi obhodi;
- h. s prisotnostjo dežurnega učitelja ali informatorja na šoli v času zaključevanja pouka, ko učenci odhajajo iz šole, ter ob javnih prireditvah.

Naloge dežurnih strokovnih delavcev

Strokovni delavec s svojo prisotnostjo na mestu, določenim z mesečnim razporedom:

- dosledno izvaja dežurstvo in s tem zagotavlja red in disciplino;
- med dežurstvom se večkrat sprehodi po prostoru, kjer je dežuren;
- ob neprimernem vedenju učenca opozori in primerno ukrepa.

Naloge dežurnih učencev

Vsak teden v oddelku poteka dežurstvo učencev po razporedu razrednika. Naloge dežurnih učencev so, da:

- a. ob začetku ure učitelju javijo odsotne učence;
- b. po vsaki učni uri očistijo tablo in uredijo učilnico;
- c. prinesejo malico in po njej pospravijo;
- d. prezračijo učilnico;
- e. obvestijo ravnatelja ali njegovega pomočnika, če učitelja več kot 10 min po zvonjenju ni k pouku.

Posebej oblikovane skupine učencev

Če je potrebno, šola organizira vzgojno-izobraževalno delo v posebej oblikovanih skupinah učencev z namenom, da se učencem zagotovi varnost oziroma nemoten pouk.

5. člen

(pravila obnašanja in ravnanja)

Obnašanje med poukom

- a. Pouk poteka mirno pod vodstvom učiteljev in drugih strokovnih delavcev. Učenci so pri pouku prisotni, sedijo na svojih mestih oziroma v skladu z navodili učitelja, pripravijo potrebne pripomočke, sodelujejo v učnem procesu, upoštevajo navodila in opozorila učiteljev ter po končani uri za seboj pospravijo. Iz učilnice odidejo, ko jim učitelj to dovoli.
- b. Učenec, ki zamudi pouk, takoj odide v učilnico in se opraviči učitelju, dela pa ne moti.
- c. Med poukom ni dovoljeno piti, žvečiti, jesti ali kako drugače motiti učnega procesa.

Oblačila in obutev

- a. Učenci si v garderobi sezujejo čevlje in se preobujejo v copate. Nošenje copat je obvezno. Čevlje in vrhnja oblačila puščajo v garderobnih omaricah. Učenci skrbijo za urejenost garderobe.
- b. Za pouk športa se učenci preoblečejo v športna oblačila in so obuti v nedrseče športne copate ali čisto športno obutev.
- c. Na športnih dnevih, ekskurzijah in drugih oblikah šolskih dejavnosti izven prostorov šole morajo biti učenci oblečeni in obuti v skladu z navodili učiteljev.
- d. Učenci k pouku prihajajo v dostojnih oblačilih in brez neprimernih napisov.

Mobilni telefoni in druge elektronske naprave

- a. V šolskih prostorih in na dejavnostih, ki se izvajajo v sklopu pouka izven šole, uporaba mobilnih telefonov in drugih elektronskih naprav ni dovoljena. Izjema je uporaba naprav za zagotavljanje varnosti in zdravja učenca. V tem primeru je to zapisano v individualiziranem načrtu dela učenca ali sprejeto s sklepom učiteljskega zbora.
- b. Za elektronske naprave, ki jih učenec vseeno prinese na šolsko dejavnost (npr. pouk, dnevi dejavnosti) je odgovoren učenec. Naprave morajo biti v tem primeru ugasnjene in pospravljene v šolski torbi. Učenci lahko po navodilih učitelja elektronske naprave uporabljajo v učne namene.
- c. V nujnih primerih lahko učenci uporabijo telefon v tajništvu šole ali v pisarni svetovalne službe.
- d. Zvočno in slikovno snemanje in fotografiranje učencev in delavcev šole brez njihovega soglasja ni dovoljeno.

Čakanje na pouk

Učenci razredne stopnje ob zvonjenju umirjeno počakajo učitelja v učilnicah, učenci predmetne stopnje pa pred učilnicami.

Gibanje po šoli

- a. Učenci prihajajo v šolo 10 minut pred pričetkom pouka. Učenci od 1. do 3. razreda imajo organizirane dejavnosti v sklopu razširjenega programa.
- b. Prvošolce starši pospremijo do glavnega vhoda v šolo.
- c. Skozi glavni vhod v šolo prihajajo le vozači, učenci prvega razreda in učenci razredne stopnje, ki so pred poukom vključeni v razširjeni program.

- d. Pred poukom zadrževanje v prostorih šole ni dovoljeno, razen v šolski knjižnici ob predhodnem dogovoru z vodstvom šole. Po zaključku šolskih obveznosti oziroma kosilu gredo učenci domov in se ne zadržujejo v/na šolskem prostoru.
- e. V učilnice k pouku lahko vstopijo starši in obiskovalci samo z dovoljenjem ravnatelja.
- f. V dopoldanskem času učenci ne zapuščajo šole, razen za potrebe pouka, pod vodstvom oziroma po naročilu učitelja ali strokovnih delavcev.
- g. V telovadnico učenci vstopajo ob prisotnosti učitelja. Nanj počakajo pred garderobo.
- h. Učenci, ki imajo prosto uro, počakajo na nadaljevanje pouka pod nadzorom delavca šole v za to določenem prostoru. Učenci lahko med prostimi urami zapustijo prostore šole le s pisnim dovoljenjem staršev.
- i. Med krajšimi odmori se učenci umirjeno pogovarjajo in počakajo pred učilnico oz. v učilnici, v kateri imajo naslednjo uro pouk.
- j. Med glavnim odmorom se učenci zadržujejo v knjižnici in učilnici (razredna stopnja) oziroma na hodnikih, v mirni učilnici ali igralnici (predmetna stopnja) in v telovadnici ali na igrišču, če je organiziran rekreativni odmor na prostem.
- k. Učenci se med odmori ne zadržujejo v garderobi.
- l. V sanitarijah učenci skrbijo za čistočo in varčnost in se po nepotrebnem v njih ne zadržujejo.
- m. Učenci v jedilnico vstopajo v času malice, kosila in v času glavnega odmora, če se izvaja Evropska shema sadja in zelenjave. Učence pri malici v jedilnici spremlja učitelj.
- n. Učenci po dejavnostih razširjenega programa odhajajo domov v spremstvu staršev, sami (na osnovi pisnega dovoljenja staršev) ali v spremstvu druge, s strani staršev pooblaščen osebe (na osnovi pisnega dovoljenja staršev). Kdor pride po učenca, pozvoni na domofon in na učenca počaka pred glavnim vhodom v šolo.
- o. Če starši dovolijo, da učenec, starejši od osem let po zaključenih dejavnostih razširjenega programa domov odide sam, običajno pa ponj prihajajo oni, morajo o tem pisno obvestiti šolo.

Prehrana

- a. Hrano (malico in kosilo) učenci uživajo v jedilnici ali v učilnicah. Upoštevati morajo kulturo prehranjevanja. Po jedi pospravijo za seboj in mirno zapustijo jedilnico. Mize v učilnici po malici pobrišeta dežurna učenca.
- b. Učenec lahko kosilo prevzame le, če se je evidentiral.
- c. Dopoldanske malice in kosila ni dovoljeno odnašati iz jedilnice oz. učilnice.
- d. Šolske torbe učenci v jedilnici odložijo na za to namenjene police.
- e. Vstop v jedilnico v času kosila imajo le učenci, ki so prijavljeni na obrok.
- f. Prinašanje hrane v šolo je dovoljeno le izjemoma.

Skrb za lastnino in urejenost šole

- a. Za svoje stvari skrbijo in odgovarjajo učenci sami.
- b. V šolskih in drugih prostorih, kjer se odvijajo šolske in obšolske dejavnosti, vsi učenci spoštujejo šolsko in tujo lastnino.
- c. Če učenci opazijo poškodbo na šolski opremi ali drugih pripomočkih, o tem obvestijo učitelje.
- d. Učenci ne smejo namerno povzročiti škode na šolskem inventarju.
- e. Če učenec izgubi ključek svoje omarice, starši na lastne stroške poskrbijo za novega. Izgubljeni ključek za kosilo se staršem zaračuna.

Skrb za čistočo

V šolskih prostorih in sanitarijah učenci skrbijo za čistočo, varčnost s papirjem in vodo ter se v njih ne zadržujejo po nepotrebnem.

Prepovedi in omejitve

Na območju šolskega prostora je prepovedano:

- a. vsako fizično, psihično ali drugo nasilje nad učenci in delavci šole;
- b. fotografiranje in snemanje;
- c. vstopanje v šolo z rolerji, skiroji ali drugimi prevoznimi sredstvi;
- d. neupravičeno zapuščanje šolskih prostorov v času poteka vzgojno-izobraževalnega procesa;
- e. prinašanje oz. kajenje in uživanje mamil ali drugih prepovedanih substanc;
- f. prinašanje oz. uživanje alkoholnih in energijskih pijač;
- g. prinašanje oz. uporabljanje pirotehničnih in drugih sredstev, ki ogrožajo zdravje ali življenje;
- h. vsa ostala dejanja, ki jih veljavna zakonodaja opredeljujejo kot kazniva.

Prevzemanje učencev od prvega do četrtega razreda po končanem pouku, drugih oblik pouka in dejavnosti

Starši so dolžni v pisni obliki sporočiti šoli seznam vseh oseb, ki lahko prevzamejo učenca iz šole in morebitne spremembe. Šola so dolžni sproti obveščati z omejitvami, kot je prepoved približevanja učencu in o njenem prenehanju. Kadar učitelj dvomi, da je oseba, ki želi otroka prevzeti, do tega res upravičena, pri starših preveri upravičenost osebe do prevzema otroka. Šola ne sme izročiti učenca osebi, ki kaže vidne znake opitosti ali vpliva nedovoljenih snovi. Šola pokliče drugega starša oz. drugega zakonitega zastopnika otroka, ko mora organizirati varno spremstvo učenca.

6. člen

(kršitve)

Za kršitev se šteje vsako ravnanje ali dejanje učenca, ki je v nasprotju s pravili šolskega reda, ostalimi akti šole in veljavno zakonodajo. Kršitve delimo na lažje, težje in najtežje.

1. Lažje kršitve

- Občasni neopravičeni izostanki nad 12 ur oziroma strnjeni izostanki nad 18 ur.
- Neopravičena neudeležba na dnevih dejavnosti izven prostorov šole.
- Zamujanje k pouku ali drugim vzgojno-izobraževalnim dejavnostim.
- Prihod k uri brez ustreznih pripomočkov ali odklanjanje dela (tudi brez opreme za šport).
- Neupoštevanje navodil in usmeritev učitelja pri pouku, v času nadomeščanj, odmorov in drugih dejavnosti (npr. prepisovanje tabelske slike v zvezek med izvajanjem vzgojno-izobraževalne dejavnosti; neupoštevanje pravil vedenja med odmori; pregovarjanje in sprenevedanje v pogovoru z učiteljem).
- Laganje, katerega namen ni prikrivanje kaznivega dejanja.
- Motenje pouka (neustrezne pripombe, igranje s šolskimi pripomočki, guganje na stolu, klepetanje, seganje v besedo, nameren ropot).

- Uporaba mobilnega telefona ali drugih elektronskih naprav v času zadrževanja v šoli, razen v namen učnega procesa ali z dovoljenjem delavca šole.
- Neupoštevanje pravil vedenja v sanitarijah – nesmotna poraba toaletnega papirja in brisač.
- Odklanjanje dela, če ne moti ostalih.
- Goljufanje pri ocenjevanju znanja.
- Občasno izogibanje ocenjevanju.
- Neprimerno ravnanje s hrano.
- Neupoštevanje šolskega hišnega reda ali navodil delavcev šole.
- Onesnaževanje šole.
- Nedovoljeno zapuščanje šolske stavbe in zadrževanje izven šolskega prostora v času pouka.
- Slabo opravljanje nalog dežurnega učenca.
- Učenec kljub opozorilu namerno ne skrbi za lastno varnost in zdravje, tudi neupoštevanje pravil varne vadbe v telovadnici (uporaba orodij brez dovoljenja).
- Neizročitev elektronske naprave, če to po neupravičeni uporabi naprave zahteva strokovni delavec.
- Prihod na dan dejavnosti izven prostorov šole ali k športu brez ustrezne opreme.
- Razmetavanje ali skrivanje lastnine drugih učencev.
- Poškodba ali izguba šolske knjige.
- Nesodelovanje pri organiziranih akcijah urejanja šole in šolske okolice.
- Okrnitev ugleda šole brez škodljivih posledic.
- Druge kršitve, ki jih kot lažje opredeli tričlanska komisija.

Pri lažjih kršitvah strokovni delavec opravi pogovor z učencem. Poleg pogovora učencu lahko dodeli tudi drug vzgojni ukrep. Po presoji obvesti učenčeve starše. Ukrepanje zabeleži v e-Asistentu.

2. Težje kršitve

- Ponavljajoče se istovrstne kršitve – neizpolnjevanje dolžnosti ali neupoštevanje dogovorjenih pravil, zaradi česar so že bili izvedeni vzgojni postopki.
- Namerno poškodovanje in uničenje šolske opreme, zgradbe ter stvari in opreme drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole ali uničevanje javnih prevoznih sredstev/namerno uničevanje opreme in drugega inventarja šole z manjšo premoženjsko škodo.
- Ponarejanje, popravljanje pisnih ocenjevanj, opravičil, obvestil in ponarejanje podpisov ter obvestil staršev.
- Žaljivo govorjenje (npr. žaljenje, preklinjanje, poniževanje, nestrpne opazke do drugačnih, različnih narodnosti, ver)/javno spodbujanje ali razpihovanje narodnostnega, rasnega, verskega ali drugega sovraštva ali nestrpnosti, ali spodbujanje k drugi neenakopravnosti zaradi telesnih ali duševnih primanjkljajev oziroma drugačnosti.
- Grob verbalni napad na učenca, učitelja, delavca šole ali drugi osebi (žalitve, zmerjanje, zasmehovanje, opolzko govorjenje, razširjanje lažnih govoric ...)
- Fizično nasilje nad učencem, učiteljem, delavcem šole ali drugo osebo, pri čemer nista ogrožena zdravje ali življenje (npr. potiskanje, odrivanje, porivanje, grobi prijemi, udarci z roko).

- Spolno nadlegovanje učencev in delavcev šole, predvajanje erotičnih ali pornografskih vsebin.
- Zvočno ali slikovno snemanje z namenom zaničevanja in zasmehovanja ter objave in posredovanja tretji osebi oziroma javnosti.
- Nepooblaščen branje dokumentov osebne oz. zaupne narave, šolske dokumentacije idr.
- Prihod oziroma prisotnost v šoli pod vplivom alkohola, drog in drugih psihoaktivnih sredstev v času pouka, na dnevih dejavnosti in pri drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu šole.
- Napeljevanje h kršitvam/nagovarjanju drugih h kršenju pravil, ki ima za posledico lažjo ali težjo kršitev.
- Druge kršitve, ki jih kot težje opredeli tričlanska komisija.

Pri težjih kršitvah opravi pogovor z učencem, naredi se zapis v e-Asistenta, obvesti otrokove starše in z njimi opravi pogovor. Pri težji kršitvi vedno izrečemo vzgojni ukrep in po presoji strokovnega delavca začnemo postopek izreka vzgojnega opomina.

3. Najtežje kršitve

- Psihično nasilje z elementi kaznivega dejanja, socialno izključevanje, osamitev, stigmatizacija, izsiljevanje ali ekonomsko nasilje, zahteve po denarju, grožnje, spletno nasilje, izvajanje neposrednih in prikritih oblik agresivnega vedenja do drugih učence ali delavcev šole/vrstniško nasilje.
- Objava slikovnih in zvočnih posnetkov, fotografij v medijih ali uporaba slednjih z namenom zaničevanja ali zasmehovanja.
- Fizični napad na učenca, učitelja, delavca šole ali drugo osebo, pri čemer sta ogrožena zdravje ali življenje.
- Spolno nadlegovanje učencev in delavcev šole, predvajanje erotičnih ali pornografskih vsebin z elementi kaznivega dejanja.
- Namerno poškodovanje in uničenje šolske opreme, zgradbe ter stvari in opreme drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole ali uničevanje javnih prevoznih sredstev/ namerno uničevanje opreme in drugega inventarja šole z večjo premoženjsko škodo.
- Namerno poškodovanje in uničevanje tujega imetja v času šolskih dejavnosti izven šole z večjo premoženjsko škodo.
- Popravljanje in vpisovanje ocen v šolsko dokumentacijo (dnevnik, redovalnice, spričevala, ...).
- Uničevanje uradnih dokumentov ter ponarejanje podatkov in podpisov v uradnih dokumentih in listinah, ki jih izdaja šola.
- Kraja lastnine šole, drugih učencev, delavcev ali obiskovalcev šole.
- Kajenje ter prinašanje, posedovanje, ponujanje, prodajanje ali uživanje alkohola, drog ter drugih psihoaktivnih sredstev in napeljevanje sošolcev k takšnim dejanjem v času pouka, dnevih dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno izobraževalne dejavnosti.
- Uporaba naprav, ki ogrožajo zdravje, varnost ali življenje drugih oseb.
- Uporaba pirotehničnih sredstev v šoli, na zunanjih površinah šole ali na šolskih dejavnostih.
- Opravljanje nedovoljene pridobitne dejavnosti v šoli in njeni okolici (prodaja).
- Goljufanje z elementi kaznivega dejanja in zahteve po pomoči pri goljufanju z elementi kaznivega dejanja.
- Okrnitev ugleda šole s škodljivimi posledicami.

- Laganje z namenom prikrivanja kaznivega dejanja.
- Napeljevanje h kršitvam/nagovarjanje drugih h kršenju pravil, ki bi imelo za posledico najtežjo kršitev.
- Druge kršitve, ki jih kot najtežje opredeli tričlanska komisija.

V primeru najtežjih kršitev se opravi vse, kar je navedeno pri težjih kršitvah, zagotovo se predlaga izrek vzgojnega opomina. Obravnava najtežjih kršitev se posreduje v obravnavo tudi pristojnim institucijam.

7. člen

(postopki in ukrepi v primeru kršitev)

V primeru ugotovljenih kršitev iz 6. člena teh pravil lahko šola sproži ustrezne postopke in ustrezno ukrepanje proti kršitelju. Pri tem mora dosledno upoštevati naslednja načela:

- a. Učencu se ne sme izreči ukrepa, s katerim bi bile kršene njegove zakonite pravice.
- b. Spore je potrebno reševati na miren način.
- c. Načelo postopnosti: proti kršitelju, pri katerem je bila prvič ugotovljena kršitev, mora šola uvesti postopek, ki se začne z najmilejšim predvidenim ukrepom. V primeru nadaljnjih kršitev se ukrepi stopnjujejo.
- d. Kršitev mora biti ugotovljena brez razumnega dvoma. V nasprotnem primeru šola proti kršitelju ne sme ukrepati.
- e. Načelo sorazmernosti: izrečeni ukrep mora biti sorazmeren s težo kršitve.
- f. Načelo individualizacije: pri izbiri postopka in izreku vzgojnega ukrepa je potrebno upoštevati vse subjektivne in objektivne okoliščine primera.
- g. Načelo kontradiktornosti: kršitelju je potrebno omogočiti izjavo o kršitvenem dejanju ali dogodku in o izjavi nasprotne strani.
- h. Proti kršitelju se lahko v isti zadevi ukrepa le enkrat.
- i. Privilegij zoper samoobtožbo: šola od kršitelja ne sme pridobiti priznanja krivde ali kakršnihkoli izjav o kršitvi na nezakonit način.

Določila prejšnjega odstavka se uporabijo tudi v dvomu o prištevnosti kršitelja v času, ko je storil kršitev. V primeru kršitev, pri katerih je bila povzročena škoda, je potrebno upoštevati starost kršitelja:

- Mladoletnik do dopolnjenega sedmega leta ne odgovarja za škodo, ki jo povzroči.
- Mladoletnik od dopolnjenega sedmega do dopolnjenega štirinajstega leta ne odgovarja za škodo, razen če se izkaže, da je bil ob povzročitvi škode zmožen razsojati.
- Mladoletnik z dopolnjenimi štirinajstimi leti odgovarja po splošnih pravilih o odgovornosti za škodo.

Mlajši učenci za najtežje kršitve kazensko ne odgovarjajo. Ko učenec dopolni 14 let, se njegova kršitev presoja tudi z vidika mladoletnikove kazenske odgovornosti.

V primeru najtežjih kršitev se opravi vse, kar je navedeno pri težjih kršitvah, zagotovo se podeli vzgojni opomin.

Obravnava najtežjih kršitev se odstopi pristojnim institucijam.

8. člen

(tričlanska komisija)

Naloga tričlanske komisije je opredeljevanje kršitev, ki v tem dokumentu niso navedene, in predlaganje postopkov in ukrepov, kadar razrednik zaradi različnih okoliščin v konkretni zadevi težko presoja sam. Tričlanska komisija preuči dejansko stanje, po potrebi pridobi dodatne informacije, opredeli teže kršitve in predlaga postopek in možne ukrepe za obravnavo teh kršitev.

Kadar ne gre za najtežjo kršitev, predlaga ustrezen postopek, lahko pa tudi neposredno ukrep proti kršitelju. Pri tem mora upoštevati posebne potrebe, prištevnost in starost kršitelja. Če tričlanska komisija ugotovi, da je kršitev najtežje vrste, zadevo posreduje v obravnavo tudi pristojnim institucijam.

Tričlansko komisijo skliče ravnatelj za vsak primer posebej (ad hoc).

9. člen

(organiziranost učencev)

Oddelčna skupnost

V osnovni šoli se učenci organizirajo v oddelčne skupnosti. Oddelčna skupnost je temeljna oblika organiziranosti učencev enega oddelka.

Učenci oddelčne skupnosti volijo dva predstavnika oddelka v skupnost učencev. Volitve so tajne.

Skupnost učencev šole

Za uveljavljanje svojih pravic in interesov se oddelčne skupnosti preko svojih predstavnikov povezujejo v skupnost učencev šole, ki sprejme letni program dela. Skupnost učencev ima mentorja, ki ga imenuje ravnatelj izmed strokovnih delavcev šole.

Šolski parlament

Sestavljajo ga učenci, ki jih izvoli skupnost učencev šole. Število predstavnikov je toliko, kolikor je oddelkov na šoli. Sklicatelj šolskega parlamenta je mentor skupnosti učencev šole. Pobudo za sklic šolskega parlamenta lahko poda tudi predstavnik oddelčne skupnosti ali ravnatelj. Šolski parlament se skliče najmanj dvakrat letno.

10. člen

(opravičevanje odsotnosti)

Pouk je določen z urnikom. K uram učenci in učitelji prihajajo točno. V primeru zamude so se učenci dolžni opravičiti in navesti vzrok. Razrednik presodi ali je izostanek opravičen ali ne.

Vsak izostanek svojega otroka morajo starši pisno ali ustno opravičiti v roku petih delovnih dni po prihodu učenca v šolo. Če razrednik dvomi v verodostojnost pisnega opravičila, o tem obvesti starše.

Če učitelj v omenjenem roku ne prejme opravičila, o izostanku obvesti starše in jih pozove, da navedejo vzrok izostanka. Če opravičila ne prejme, izostanke šteje kot neopravičene.

Kadar učenec zaradi bolezni izostane več kot 5 dni oziroma se izostanki pogosto ponavljajo, razrednik starše opozori na težave, ki se lahko pojavijo zaradi pogoste odsotnosti od pouka. V primeru razrednikove presoje, da so učenčeve odsotnosti zaskrbljujoče, se vključi svetovalna služba.

Učenec, ki opravičeno manjka pri uri, za katero je bilo napovedano ocenjevanje oz. ima učenec druge vnaprej dogovorjene obveznosti, se z učiteljem dogovori o nadomestnem terminu ocenjevanja oz. opravljanja obveznosti.

Učenec je dolžan poskrbeti, da v najkrajšem možnem času nadomesti primanjkljaj in tako lahko nemoteno nadaljuje pouk. Upoštevajoč zrelost in starost učenca pri tem sodelujejo tudi starši.

Učenec lahko pet dni v šolskem letu izostane od pouk brez navedbe vzroka, če starši njegovo odsotnost napovedo razredniku vsaj tri dni pred izostankom.

Ravnatelj lahko na podlagi obrazložene prošnje staršev iz opravičljivih razlogov dovoli učencu daljši izostanek od pouka.

Izredni odhod iz šole (slabo počutje, zdravniški pregled, druge obveznosti ...) je dovoljen le z vednostjo razrednika in učitelja, ki v razredu poučuje v času odhoda, in to v spremstvu staršev ali skrbnikov učenca. Na željo staršev, ki otroka zaradi objektivnih okoliščin ne morejo pospremiti iz šole, lahko šola dovoli odhod brez spremstva. V takem primeru morajo starši na šolski mobilni telefon poslati SMS sporočilo s svojo željo in dovoljenjem za odhod. Starši so v slednjem primeru odgovorni za odhod otroka brez spremstva. Šola staršem posreduje opažanja o zdravstvenem stanju učenca in njegove navedbe o počutju ter svetuje odhod domov v spremstvu staršev. O odhodu iz šole podajo oceno starši.

11. člen

(sodelovanje pri zagotavljanju zdravstvenega varstva učencev)

Sistematski pregledi

Za učence 2., 4., 6., in 8. razreda so organizirani sistematski zdravstveni pregledi v šolski ambulanti Zdravstvenega doma Kranj.

Zobozdravstvene storitve

Na šoli je zobna ambulanta, tako da imajo učenci zagotovljeno zobozdravstveno storitev in sistematiko od 1. do 9. razreda. Program zobozdravstvene vzgoje je namenjen pravilnemu in rednemu čiščenju zob.

Oprostitev ali prilagoditev sodelovanja iz zdravstvenih razlogov

Starši so dolžni šolo obvestiti o zdravstvenem stanju učenca in posebnih zahtevah za obravnavo njegovega zdravja, kadar je to potrebno za zagotavljanje ustreznega zdravstvenega varstva učenca ali drugih učencev v času pouka in dejavnosti izven prostorov šole. Prav tako morajo sporočiti spremembo zdravstvenega stanja učenca.

Po sklepu učiteljskega zbora je učenec lahko iz zdravstvenih razlogov oproščen določenih aktivnosti pri posameznih urah pouka in drugih dejavnostih šole oziroma aktivnosti izvaja v prilagojeni obliki.

Starši učenca morajo pred prilagoditvijo učnih obveznosti predložiti razredniku mnenje in navodila zdravstvene službe. Razrednik o tem obvesti oddelčni učiteljski zbor oziroma druge sodelavce.

Učenec mora pri uri, kjer je opravičen določenih aktivnosti, prisostvovati in opraviti naloge, ki ne ogrožajo njegovega zdravstvenega stanja in jih sme opravljati v skladu z navodili zdravstvene službe.

Če otrok zboli ali se poškoduje med poukom ali v času dejavnosti, šola o tem obvesti starše, ki pridejo po otroka v šolo. V primeru hujše poškodbe ali nujnega zdravstvenega stanja šola nemudoma pokliče nujno medicinsko pomoč in obvesti starše. Prisotni strokovni delavec naredi zapisnik dogodka.

V primeru vročinskih stanj in nalezljivih bolezni učenec ne sme v šolo, dokler je ta nalezljiva.

Če se pri učencu pojavijo uši ali drugi zajedavci, mora učenec ostati doma, dokler zajedavci niso odstranjeni. Starši so o tem dolžni obvestiti šolo.

12. člen

(veljavnost pravil in izjava o seznanitvi)

Pravila šolskega reda začnejo veljati po sprejetju na Svetu zavoda šole. Z njim se seznanijo vsi zaposleni delavci, učenci šole in njihovi starše.

Kranj, 25. 2. 2025